

Pedagoški programi Ljubljanskega gradu

za šolsko leto 2017/2018

Ljubljanski
grad

Ljubljana
Castle

stran

Predšolski in prva triada OŠ

- 02** ISKANJE ZMAJEVEGA ZAKLADA
KAJ? Vodení ogled
- 03** OPRODOVA PREIZKUŠNJA V
GRAJSKEM GOZDU **KAJ?** Vodení ogled
- 04** ZAVOZLANKE – LUTKOVNA
DETEKTIVKA **KAJ?** Vodení ogled
- 05** CESARSKA KRONA
KAJ? Ustvarjalna delavnica
- 06** ZMAJ Z LJUBLJANSKEGA GRADU
KAJ? Ustvarjalna delavnica

Predšolski, prva in druga triada OŠ

- 07** SKRIVNOSTNI SVET ZMAJEV
KAJ? Vodení ogled
- 08** LUTKO·TECH – SPOZNAJMO
LUTKOVNE TEHNIKE **KAJ?** Vodení ogled

Prva in druga triada OŠ

- 09** POBEG VITEZA ERAZMA
KAJ? Vodení ogled
- 10** PRIDRUŽI SE ZMAJSKI DRUŠČINI
KAJ? Vodení ogled
- 11** PO SLEDEH IZGUBLJENEGA SIMBOLA
KAJ? Vodení ogled
- 12** ZAVZEMIMO TRDNJAVO!
KAJ? Ustvarjalna delavnica
- 13** OD PAŽA DO VITEZA
KAJ? Ustvarjalna delavnica

Prva, druga in tretja triada OŠ

- 14** PO POTEH CESARJA FRIDERIKA III.
HABSBURŠKEGA **KAJ?** Vodení ogled
- 15** LJUBLJANSKI GRAD – MOGOČNA
TRDNJAVA, ZAPUŠČENA RUŠEVINA
ALI SLOVENSKI PARLAMENT
KAJ? Vodení ogled

Druga, tretja triada OŠ in srednješolci

- 16** PEŠ IZ MESTA NA LJUBLJANSKI GRAD
KAJ? Vodení ogled
- 17** OBRAMBNI HODNIK PO LJUBLJANSKEM
GRADU **KAJ?** Vodení ogled
- 18** KAKO OHRANJAMO LUTKE? – VSE O
LUTKOVNI MUZEOLOGIJI **KAJ?** Vodení ogled

Tretja triada OŠ in srednješolci

- 19** ČASOVNI STROJ – OD EMONE DO
MESTNEGA SIMBOLA **KAJ?** Vodení ogled
- 20** IZZA GRAJSKIH REŠETK – O ZGODOVINI
KAZNOVANJA NA LJUBLJANSKEM GRADU
KAJ? Vodení ogled
- 21** POT NA ŠANCE IN ARHITEKT
JOŽE PLEČNIK **KAJ?** Vodení ogled
- 22** LUTKOLOGIJA – PO DOLGEM IN POČEZ O
LUTKOVNI UMETNOSTI **KAJ?** Vodení ogled
- 23** RAZSTAVA SLOVENSKA ZGODOVINA
KAJ? Vodení ogled
- 24** MOJA LJUBLJANA
KAJ? Ogled lutkovne predstave in Ljubljanskega gradu
- 25** Z ODRA V MUZEJ
KAJ? Ogled lutkovne predstave in Lutkovnega muzeja
- 26** LUTKOTEKA
KAJ? Ogled historične lutkovne predstave in
Lutkovnega muzeja
- 27** PO POTI FLEISCHMANNOVEGA REBRINCA
KAJ? Vodení ogled Botaničnega vrta, Grajskega griča in
Ljubljanskega gradu

*Spoštovani ravnatelji, profesorji,
učitelji in vzgojitelji,*

vloga in namen Ljubljanskega gradu sta se skozi čas večkrat spreminjala. V stoletjih so se tako za mogočnimi grajskimi zidovi stakale mnoge zanimive zgodbe. Z različnimi vsebinami, namenjenimi otrokom in mladini ter tudi naključnim obiskovalcem, predstavljamo, kdo vse je pustil svoj pečat na gradu in pomembno zaznamoval njegovo usodo.

Pred vami je brošura pedagoških programov Javnega zavoda Ljubljanski grad za šolsko leto 2017/2018, ki so namenjeni predšolskim, osnovnošolskim in srednješolskim skupinam. Med njimi najdete tudi nekaj novosti. Prenovili smo program »Po poteh cesarja Friderika III. Habsburškega« (stran 14), s katerim na interaktiven in zabaven način raziskujemo, kakšno je bilo srednjeveško življenje. Za mlade pustolovce in raziskovalce smo prenovili ustvarjalno delavnico »Zavzemimo trdnjavo!« (stran 12), na kateri se preizkusijo v prav posebnem izzivu – lokostrelstvu. Za vse pogumne nadobudneže, ki jih navdušuje svet hrabrih vitezov, smo pripravili nov program »Od paža do viteza« (stran 13), namenjen spoznavanju razburljivega življenja vitezov, temu pa sledita še ustvarjalna delavnica in viteška mala šola. Ena izmed najpomembnejših novosti letošnjega leta je program »Skrivnostni svet zmajev« (stran 7), na njem se bomo skupaj odpravili na potep po skrivnostnem grajskem podzemlju ter odkrivali resnice in zmote iz sveta in življenja zmajev.

V letu 2017 praznujemo 145. obletnico rojstva in 60. obletnico smrti slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika (1872–1957), zato smo v počastitev njega in njegovega dela, v sodelovanju z Muzejem in galerijami mesta Ljubljane in Zavodom za varstvo kulturne dediščine, pripravili razstavo z naslovom »Plečnik nad mestom«. Znameniti arhitekt je imel namreč tudi za grad velike načrte. Ob tej priložnosti smo za različne starostne skupine zasnovali poseben program »Ljubljanski grad – mogočna trdnjava, zapuščena ruševina ali slovenski parlament« (stran 15), na katerem bomo obiskovalcem podrobneje predstavili, kakšne vizije in načrte je imel za grajski kompleks veliki mojster, katere od njih mu je uspelo uresničiti in kateri so za vedno ostali le na papirju. Vodení ogled je na voljo v času trajanja razstave, do vključno 1. oktobra 2017.

Nihče ne ostane ravnodušen, če se odloči za obisk poznosrednjeveške trdnjave, v kateri se je skozi zgodovino spletko na tisoče zgodb in kjer se vedno znova rojevajo nove. Vsak lahko vsaj za trenutek uide iz vsakdana v objem grajskih zidov in podoživi značilen pravljичni stavek ... bilo je nekoč. Veselimo se vašega obiska tudi v letošnjem šolskem letu, prosimo vas le, da svoj obisk napoveste.

Na snidenje,

ekipa Ljubljanskega gradu

ISKANJE ZMAJEVEGA ZAKLADA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo**KJE?**

Zbirno mesto: Info center

Legende pravijo, da zmajeva družina domuje na Ljubljanskem gradu. Grajski zmajček Franci je eden tistih zmajev, ki se obiskovalcev veseli, jim rad pomaga in pušča sledi, da bi jih vodile ter bi se tako prepustili raziskovanju grajske zgodovine. Skupaj se bomo napotili po njegovih sledih in raziskali grad, sledili bomo njegovim sporočilom in reševali naloge, ki nam jih bo dal Franci.

Vodeni ogled »Iskanje zmajevega zaklada« je namenjen predšolskim skupinam in učencem prve triade osnovnih šol, vsebinsko se dopolnjujeta in prepletata dva svetova – pravljичni in stvarni. Pri iskanju zaklada je v veliko pomoč grajski vodnik, opremljen z raznovrstnimi pomagali. Učenci aktivno sodelujejo pri reševanju zmajevih nalog in nestrpno čakajo na odkritje zaklada, ki ga prejmejo v spomin.

OPRODOVA PREIZKUŠNJA V GRAJSKEM GOZDU

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico

za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Oproda Ernest si srčno želi postati vitez. Preden ga bodo slavnostno povzdignili v viteza, mora tako kot vsi tudi on uspešno prestati viteški preizkus znanja, spretnosti in iznajdljivosti. Tokratni preizkus bo potekal v grajskem gozdu. Dober vitez mora namreč zelo dobro poznati tudi zakone narave. Ker mu bo za vse zastavljene naloge zmanjkalo časa, saj mora do večera poskrbeti še za viteške konje in zloščiti oklepe, je zaprosil grajskega vodnika, da mu z otroki priskoči na pomoč.

Mladi nadobudneži se bodo tako v pomoč oprodi in pod vodstvom vodnika odpravili na pravo dogodivščino. Z različnimi nalogami in izzivi bo na preizkušnjo postavljena njihova orientacija v naravi, hkrati pa bodo spoznavali pomen gozda nekoč in danes. Obnovili bodo znanje o drevesih in gozdnih prebivalcih. Med drugim se bodo podučili tudi o lovu in o tem, kdo je sploh lahko lovil, ter veliko izvedeli tudi o viteškem življenju. Na koncu poti bomo ugotovili, kje se skriva viteški meč, ter s tem pomagali Ernestu do viteškega naziva.

ZAVOZLANKE – LUTKOVNA DETEKTIVKA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Ponoči so Ljubljanski grad obiskali nepridipravi in iz Lutkovnega muzeja odnesli več dragocenosti, zato smo na gradu izdali razglas: Potrebujemo hrabre pomočnike pri iskanju lutk in razpletanju napete lutkovne detektivke!

Otroci pri lutkovnih junakih, kot so Gašperček, Žogica Marogica, Ostržek, Pavliha ter drugi lutkovni Kljukci, iščejo namige, ki vodijo do ukradenih lutk. Ko jih najdejo, z njimi zaigrajo na muzejskih odrih. Tako skozi igro spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti.

CESARSKA KRONA

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo

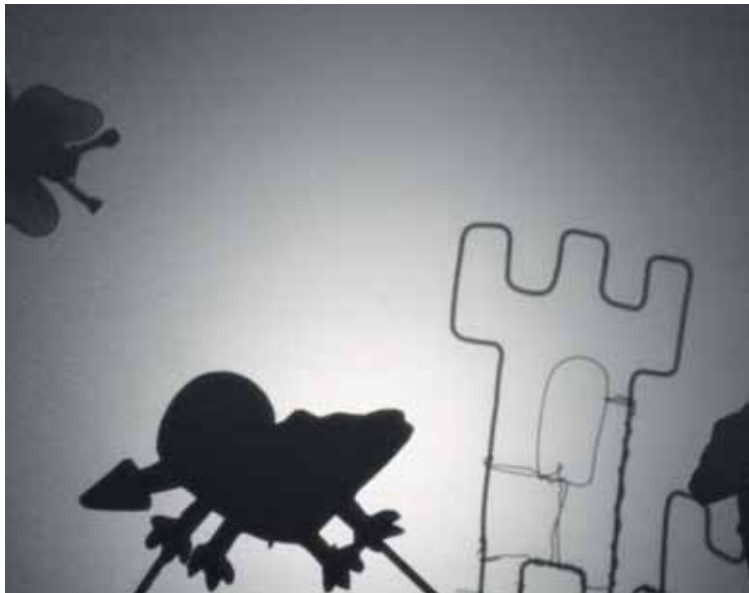
KJE?

Zbirno mesto: Info center

Nekdaj so na Ljubljanskem gradu živeli tudi plemiči, ki so opravljali službo deželnih glavarjev Kranjske. Večkrat je na njem prenočil tudi sam avstrijski cesar Friderik III. Habsburški. Na delavnici izvem, kako je potekal plemiški vsakdan, kakšna so bila njihova opravila, kaj so počeli za zabavo in kako so se prehranjevali. Pri tem pa spoznamo tudi pravila, ki so v takratni družbi veljala za ženske, in tista, ki so veljala za moške.

Zelo pomembno v plemiškem življenju je bilo tudi posedovanje različnih dobrin. Več gradov in posesti je plemič imel, večji ugled je užival v takratni družbi. Nekateri simboli pa so bili dovoljeni samo najvišjemu sloju plemičev. Eden izmed teh je bila tudi vladarska krona. Na ustvarjalni delavnici si izdelamo takšno, na kakršno bi bil ponosen sam cesar Friderik.

ZMAJ Z LJUBLJANSKEGA GRADU

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Zmaji se pojavljajo v različnih kulturah po svetu, zmaj pa je tudi simbol Ljubljane in Ljubljanskega gradu, zato si zasluži, da ga otroci поближе spoznajo. Na ogledu grajskih prostorov skušamo poiskati zmajeva skrivališča in najti sledove, ki jih je za nas pustil zmaj. V kapeli sv. Jurija otrokom povemo legendo o Juriju – preprostemu mladeniču, ki je premagal zmaja in tako rešil Ljubljano.

Sledi delavnica za ustvarjalne, kjer otroci po receptu lutkovnih mojstrov izdelajo plosko lutko zmaja. Z njo se po uspešnem ustvarjanju odpravijo v Lutkovni muzej in jo preizkusijo na odru senčnih lutk ter oživijo največjega zmajskega prebivalca gradu – velikega lesenega zmaja, ki domuje pod muzejsko streho.

SKRIVNOSTNI SVET ZMAJEV

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico

za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Nihče ne ve, kako dolgo so zmaji že del našega sveta in od kod so prišli, vendar nekaj zagotovo drži: na svetu so že veliko dlje, kot stoji mogočen Ljubljanski grad, in kdo ve, morda so še celo starejši od samega Grajskega griča. Z zmaji so povezane različne zgodbe in legende po vsem svetu. Ponekod veljajo za strašne in uničujoče pošasti, drugod pa slovijo kot mogočni varuhi zakladov, največjih skrivnosti sveta in modrosti življenja. Kaj je res in kaj ne?

Skupaj se bomo odpravili na razburljivo pustolovščino po skritih kotičkih grajskega podzemlja, po katerem bomo raziskovali in odkrivali skrivnosti iz sveta in življenja zmajev: v čem se med seboj razlikujejo, s kakšno simboliko so povezani, kako je Ljubljanski zmaj postal najprepoznavnejši simbol tako gradu kot mesta pod njim, kakšne zmajske zgodbe in legende se skrivajo za mogočnimi grajskimi zidovi in številne druge. Kdo ve, morda na poti srečamo tudi nekoga, ki že zelo zelo dolgo živi na gradu ... Ne, nimamo v mislih zmaja, niti cesarja, ... temveč samega profesorja zmajeslovja, ki ne samo, da res veliko ve tako o zmajih kot o gradu, temveč je menda kar nekaj zmajev tudi že videl na lastne oči.

LUTKO·TECH – SPOZNAJMO LUTKOVNE TEHNIKE

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

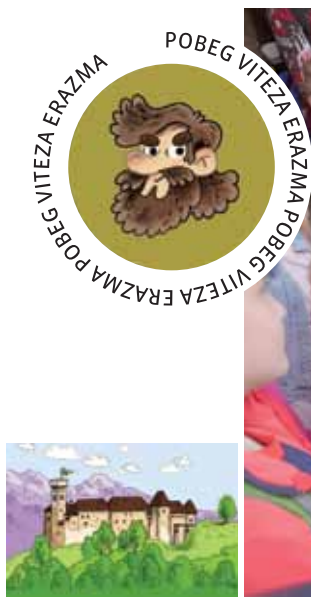
Zbirno mesto: Info center

Lutkovni muzej hrani najstarejše slovenske lutke. So vse enake? Kako z njimi ravnamo, kako jih poimenujemo in kako oživljamo?

Otroci skupaj s slovenskimi lutkovnimi junaki spoznajo lastnosti in razlike med lutkovnimi tehnikami (marionete, ročne lutke, senčne lutke ...) ter hkrati veliko izvedo o slovenski lutkovni zgodovini, lutkovnih uspešnicah, najpomembnejših ustvarjalcih in posebnostih slovenskega lutkarstva v širšem evropskem kontekstu. Po ogledu se tudi sami preizkusijo kot lutkarji na muzejskih odrih.

POBEG VITEZA ERAZMA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico

za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Po pripovedovanju ene izmed legend je znamenitega viteza Erazma Predjamskega usoda pripeljala tudi na Ljubljanski grad. V tukajšnjo plemiško ječo ga je dal zapreti sam cesar, saj naj bi Erazem v napadu besa ubil poveljnika cesarske vojske. A pustolovski duh vitezu ni dal miru in začel je kovati načrt o pobegu. To pa le ni tako preprosto, kot se zdi na prvi pogled, za uspešen pobeg je namreč treba dodobra preučiti ves grad.

S pomočjo zemljevida, na katerem se skrivajo različni namigi za uspešen pobeg, se otroci v družbi grajskega vodnika odpravijo na pustolovsko popotovanje po gradu, ki jih naposled pripelje do skrivnega izhoda, pri tem pa temeljito spoznajo grad, njegovo preteklost, obrambne funkcije ter arhitekturne posebnosti. Ker pa je bil Erazem predvsem vitez, se bomo pogovarjali tudi o tem, kdo sploh je lahko postal vitez, kakšna sta bila viteška šola in viteški kodeksi ter kakšna je bila viteška bojna oprava.

PRIDRUŽI SE ZMAJSKI DRUŠČINI

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico

za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Zmajski družina je družina zaščitnikov Ljubljanskega gradu. Njena naloga je ubraniti grajske zgodbe pred pozabo in ga tako zaščititi. In kako postati član te spoštovane družine? Za vstop v družino je treba s pomočjo posebnega vodnika po Ljubljanskem gradu, ki ga je napisal mladinski pisatelj Žiga X. Gombač in ilustriral Ivan Mitrevski, priti do dna vsem grajskim skrivnostim. Ampak pozor! Pri raziskovanju se je treba spopasti s simpatičnimi ugankami, spretnostnimi preizkusi in drugimi možganskimi kravčlarijami.

Interaktivna učna pot otroke vodi po devetih različnih točkah gradu, na katerih se ob reševanju posameznih nalog in vodnikovi razlagi sprehodijo skozi grajsko preteklost, ko je grad služil različnim namenom: od trdnjave z ječami, vojašnice, kaznilnice pa vse do danes, ko je najbolj obiskana turistična točka daleč naokrog. Mladi raziskovalci po končanem ogledu prejmejo potrdilo o članstvu v spoštovani Zmajski družini, kar sploh ni majhna reč ...

PO SLEDEH IZGUBLJENEGA SIMBOLA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Neverjetno, koliko zanimivih predmetov je na ogled na razstavi Slovenska zgodovina, vse od daljne pradavnine pa do nedavnega časa, v katerem so mladost preživel naše babice in dedki. In prav vsak od teh predmetov pripoveduje zanimivo zgodbo. Zagotovo ste že slišali za koščeno piščal iz jame Divje babe, ki velja za najstarejše glasbilo na svetu. Pa veste, s kakšnim orodjem je pračlovek izdelal okrogle luknje na vrhu piščali? Je uporabil klešče ali spiralni sveder? Ne? Že poznate pravilni odgovor? Kar nekaj predmetov na razstavi pripoveduje tudi zgodbo o vojni, v kateri si je Slovenija pred 25 leti priborila samostojnost. Hm, morda veste, kako se imenuje? Je bila to igra prestolov? Morda vojna zvezd? Ali je bila to osamosvojitvena vojna?

Na poti po sledih časa se bomo srečali z napeto in zanimivo zgodovinsko zagonetko in iskali izgubljeni simbol, pri tem pa bomo pozorno opazovali predmete v vitrinah in prisluhnili njihovim zgodbam. Simbol bomo namreč odkrili le, če bomo uspešno sledili namigom in na poti pravilno odgovorili na vsa vprašanja. Pridružite se nam na raziskovanju po sledih izgubljenega simbola in videli boste, da je tudi sprehod skozi zgodovino lahko sila zabaven.

ZAVZEMIMO TRDNJAVO!

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo**KJE?**

Zbirno mesto: Info center

Ker je bil Ljubljanski grad zgrajen, da bi varoval mesto pred sovražniki, najdemo na njem še danes veliko elementov, namenjenih obrambi te trdnjave. Postavili se bomo v dve vlogi. V vlogi napadalcev in v vlogi braniteljev gradu bomo spoznali možnosti, ki so jih v poznem srednjem veku imeli tisti, ki so oblegali grad, in tisti, ki so ga pred oblegovalci branili.

Med raziskovanjem gradu bomo spoznavali nove besede, kot so obrambni jarek, strelna lina, izlivnica, skrivni izhod, ajželj ... Prav tako se bomo seznanili z nekaterimi vrstami orožja, ki so jih uporabljali na koncu srednjega veka. Temu bo sledila ustvarjalna delavnica, na kateri si bo vsak izdelal lesen lok in puščice – nepogrešljiv del opreme, ki so jo tako vitezi kot graščaki uporabljali ne le v boju proti sovražniku, temveč tudi pri lovu v grajskih gozdovih. Si upate stopiti v čevlje srednjeveških bojevnikov in sprejeti izziv, v katerem bosta na preizkušnji mirnost vaše roke in ostrina vašega očesa?

OD PAŽA DO VITEZA

KAJ?

Ustvarjalna delavnica

KAKO DOLGO?

Trajanje: 90 minut

KOLIKO?

Cena: 5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 6,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Vitezi so bili pogumni srednjeveški bojovníki in so živeli zelo pustolovsko in razburljivo življenje. Pred sovražniki so neustrašno branili ozemlje svojega gospodarja, se zavzemali za šibke in nemočne ter neutrudno preganjali hudodelce. Vitez pa ni mogel postati vsak. Le izbranci so se lahko udeležili viteške šole, v kateri sta bila na preizkušnji njihova pogum in dobrosrčnost, in le tisti, ki so uspešno opravili vse naložene izzive, so si na koncu prislužili viteški naziv.

Na potepu po gradu bomo izvedeli veliko zanimivosti iz življenja vitezov, kot so: kdo so bili izbranci, ki so lahko postali vitezi, kako je potekala viteška šola, kdo je bil paž in kdo oproda, kako je potekala slovesna povitezitev in kakšen je bil viteški kodeks, ki so ga morali spoštovati prav vsi vitezi. Nato pa bomo na ustvarjalni delavnici izdelali najprepoznavnejša simbola pogumnega srednjeveškega bojovníka – meč in ščit – ter se v viteški mali šoli tudi sami preizkusili v vihtenju meča.

PO POTEH CESARJA FRIDERIKA III. HABSBURŠKEGA

Cesar Friderik III. Habsburški je bil leta 1440 izvoljen za nemškega kralja, leta 1452 pa je postal cesar Svetega rimskega cesarstva. Bil je zadnji cesar, ki ga je okronal papež, in prvi Habsburžan na tem položaju. V svojo last je prejel tudi Ljubljanski grad, ki je tako postal deželno knežji grad.

Namen vodenega ogleda je prepoznati zgodovinsko vlogo mesta in gradu ter njuno povezanost, spoznati tedanje navade ter razslojenost družbe, ki je določala tudi način oblačenja in bonton. Skupaj bomo odkrivali odgovore na številna vprašanja, kot so: So ob sklepanju pogodb med seboj res delili zaušnice, ker so verjeli, da si bodo tako dogovor, ki so ga sklenili, lažje zapomnili? So na srednjeveških gradovih in dvorih res po mili volji praznovali ter prirejali veličastne pojedine? Kakšne specialitete so si privoščili premožni in kaj so imeli na jedilniku revnejši sloji? Poleg tega pa bomo spoznali številne zanimivosti iz življenja Habsburžanov – mogočne dinastije, ki je več stoletij vladala tudi večini ozemlja današnje Slovenije.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico

za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

LJUBLJANSKI GRAD – MOGOČNA TRDNJAVA, ZAPUŠČENA RUŠEVINA ALI SLOVENSKI PARLAMENT

NA VOLJO
DO 1. OKTOBRA 2017.

KAJ?

Vodeni ogled po Ljubljanskem gradu
in po razstavi Plečnik nad mestom

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena z vozovnico za

vzpenjačo: 5 EUR/osebo

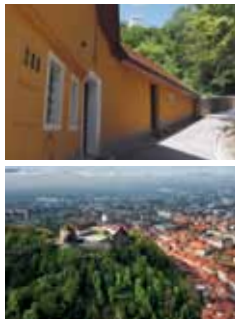
KJE?

Zbirno mesto: Info center

Vloga in namen Ljubljanskega gradu sta se v stoletjih večkrat spreminjala. V 15. stoletju ga je cesar Friderik III. Habsburški postavil kot mogočno trdnjavo za obrambo pred turškimi vpadi, nekaj stoletij pozneje mu je grozilo, da bo neslavno končal kot zapuščena ruševina, v prvi polovici 20. stoletja pa je znameniti arhitekt Jože Plečnik, ki je pomembno zaznamoval današnjo podobo mesta Ljubljane, snoval velike načrte tudi za grad in Grajski grič, ki so predstavljeni na razstavi Plečnik nad mestom. Vas zanima, katere izmed njih mu je uspelo uresničiti in kateri so za vedno ostali samo ideje na papirju? Kako bi bil dandanes videti Ljubljanski grad, če bi se uresničili vsi Plečnikovi projekti, povezani z njim?

Na vodenem ogledu bomo skupaj odkrivali, kako se je s časom spreminjala arhitekturna podoba grajskega kompleksa ter kakšne vizije in načrte je imel zanj veliki mojster Plečnik. Program izvajamo do 1. oktobra 2017.

PEŠ IZ MESTA NA LJUBLJANSKI GRAD

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena z vozovnico za
vzpenjačo: 5 EUR/osebo**KJE?**Zbirno mesto: Vodnikov trg,
Čevljarški most, Gornji trg

Poti, ki vodijo na Ljubljanski grad, imajo svoje skrivnosti in zanimivosti, ki jih niti ne opazimo, ko se vzpenjamo na Grajski grič. Med njimi smo izbrali tri, ki nazorno pokažejo povezanost mesta z gričem in utrdbo na njem skozi zgodovino, poleg tega pa nakazujejo tudi smeri srednjeveškega mestnega obzidja, ki je obdajalo grad in mesto.

Za vodstvo predhodno izberite pot, ki jo želite podrobneje spoznati. Vsaka izmed poti ima svojo zgodovino, ki jo vodnik podrobno predstavi, pove tudi nekatere zgodbe in legende, ki krožijo o stavbah, ki jih srečamo na poti, ali o ljudeh, ki so živeli v njih. Vodenje je rekreacijsko obarvano, zabavno, a hkrati tudi poučno.

POT ŠT. 1: Vodnikov trg–Študentovska ulica–Ovinki–Ljubljanski grad

POT ŠT. 2: Čevljarški most–Stari trg–Reber–Mačja steza–Ljubljanski grad

POT ŠT. 3: Gornji trg–Ulica na grad–Osojna steza–Ljubljanski grad

OBRAMBNI HODNIK PO LJUBLJANSKEM GRADU

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Obrambni hodnik je bil nekoč eden izmed pomembnejših obrambnih elementov srednjeveške trdnjave. Dandanes ga imenujemo obhodni hodnik in ponuja hkraten pogled na grajske prostore in okolico gradu. Na Ljubljanskem gradu je skoraj v celoti obnovljen in tudi v slabem vremenu obiskovalcem zagotavlja nemoten ogled.

Med sprehodom po obhodnem hodniku skupina dodobra spozna zgodovino Ljubljanskega gradu ter grajske prostore, njihovo nekdanjo namembnost in čemu so namenjeni danes. Spozna se z obrambnimi elementi gradu in orožjem, ki so ga takrat uporabljali. Takšen ogled nam razkrije Ljubljanski grad v popolnoma novi luči, saj obiskovalec precej drugače doživi vlogo, ki jo je imel grad v preteklosti.

KAKO OHRANJAMO LUTKE? – VSE O LUTKOVNI MUZEOLOGIJI

**LUTKOVNI
MUZEJ**
MUSEUM OF
PUPPETRY

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Življenje na odru ni lahko. Toliko radovednih pogledov. Toliko predstav. Tudi lutke se z leti utrudijo. Postarajo se, obrabijo in poškodujejo ... Takrat zanje poskrbijo muzejski strokovnjaki.

Učenci se bodo v muzeju srečali z delom najrazličnejših muzejskih strokovnjakov, predvsem pa s tem, kaj v svoji delavnici restavratorji počnejo z lutkami, ki so zaključile svojo gledališko zgodbo. Vodstvo prek domiselnih pogovorov in igre izpostavlja pomen ohranjanja (lutkovne) kulturne dediščine.

ČASOVNI STROJ – OD EMONE DO MESTNEGA SIMBOLA

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 6 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 7,5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

»Časovni stroj« udeležence na vodenem ogledu popelje skozi šest prelomnih obdobj, ki so zaznamovala zgodovino Ljubljanskega gradu in razvoj našega mesta. Na vsaki od »časovnih postaj« jih pričaka druga osebnost in jim predstavi »svoje« obdobje.

Sprehod se začne v rimski Emoni in se nadaljuje v času, ko se v spopade med pogani in kristjani »vmeša« sv. Jurij in premaga strašnega zmaja. Srednji vek pripelje na Ljubljanski grad cesarja Friderika III. Habsburškega in tudi kakšno dvorno damo. Predstavnik Napoleonovih Ilirskih provinc je seveda vojak. 19. stoletje pomeni za Ljubljanski grad temačno obdobje s kaznilnico in kaznjenci, 20. stoletje pa mineva v znamenju nekaterih velikih imen, med katerimi izstopa nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar. Kostumirani predstavniki vseh naštetih obdobj ustvarijo prav posebno razpoloženje, ki je poučno in zabavno hkrati. Pričakuje vas grajski »časovni stroj«!

IZZA GRAJSKIH REŠETK

– O ZGODOVINI KAZNOVANJA NA LJUBLJANSKEM GRADU

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 6 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 7,5 EUR/osebo**KJE?**

Zbirno mesto: Info center

Na doživljajskem vodenem ogledu »Izza grajskih rešetak« uvodoma prisluhnemo kaznjencu, ki je ujetništvo na gradu preživil v 19. stoletju, v času Kaznilnice, nato pa skočimo še globlje v preteklost in občutimo sramoto, ki je doletela Ljubljančanko pred skoraj pol tisočletja. Že pogled v Ječo na prostem nam pove, da se je morala čarovništva obsojena Anica hudo pregrešiti. Rabelj Hans pa ni ob njej z namenom, da bi ji lajšal tegobe. Pri skrivnem izhodu spoznamo, kakšna usoda bi doletela plemiča Erazma, če ne bi prav zvito pobegnil iz grajskega ujetništva. Na koncu srečamo še politična obsojenca, ki sta bila zaprta na Ljubljanskem gradu, italijanskega revolucionarja in Ivana Cankarja, ki se mu je hudo zareklo zoper cesarsko oblast.

S pomočjo kratkih igranih prizorov občutimo vse njihove tegobe, grajski vodnik pa te zgodbe poveže in tako predstavi celovit razvoj kaznovanja od konca srednjega veka in v pripoved vplete tudi vlogo Ljubljanskega gradu. Pokukajte skozi grajske rešetke in spoznajte nekoliko temačno, a hkrati mistično plat burne grajske preteklosti!

POT NA ŠANCE IN ARHITEKT JOŽE PLEČNIK

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

V letu 2017 obeležujemo 60. obletnico smrti našega velikega arhitekta Jožeta Plečnika, ki je tudi za Ljubljanski grad izdelal številne načrte prenove. Med njimi je treba izpostaviti predvsem njegov neuresničen projekt slovenske akropole, ki naj bi postala simbol vsega naroda. Sredi tridesetih let je lahko skromneje prezidal samo Šance – mestno trdnjavo iz 16. stoletja, ki so bile skupaj s stolpom Padav najskrajnejša točka grajske obrambe.

Po predhodni predstavitvi razgibane zgodovine Ljubljanskega gradu grajski vodnik skupino seznani s Plečnikovimi izvedenimi in neizvedenimi načrti v povezavi z gradom in Grajskim gričem. Predstavi ji projekt obnove Šanc in materiale, ki jih je arhitekt uporabil pri obnovi. Na koncu se skupaj povzpnejo na Razgledni stolp, ki je odlična točka za ogled nekaterih mojstrovih del v Ljubljani: NUK, Tromostovje, Tivoli in po njegovih načrtih prenovljeni Kongresni trg.

LUTKOLOGIJA – PO DOLGEM IN POČEZ O LUTKOVNI UMETNOSTI

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Kdo pravi, da so lutke le za otroke? Lutkovna umetnost je prava znanost in resna umetnost, ki ima pri nas več kot stoletno tradicijo.

Lutkarstvo se vseskozi prepleta z glasbo, literaturo, slikarstvom, kiparstvom, zgodovino ... in tako ustvarja prave celostne umetnine. Ko lutke dobi v roke restavrador, pa mu pomaga celo naravoslovje. Učenci odkrivajo lutkovno umetnost z različnih vidikov, skozi zgodbe o lutkovnih predstavah, umetnikih in literarnih predlogah ter spoznavajo ljudsko tradicijo, zgodovino in umetnost.

RAZSTAVA SLOVENSKA ZGODOVINA

* Pri vodenem ogledu razstave Slovenska zgodovina se obračuna cena 3,50 EUR na osebo (v skupini najmanj 10 in največ 20 oseb), pri kombinaciji s kakšnim drugim programom iz pedagoške ponudbe je potrebno doplačilo 25 EUR na skupino.

KAJ?

Vodeni ogled

KAKO DOLGO?

Trajanje: 60 minut

KOLIKO?

Cena: 3,5 EUR/osebo

Cena s povratno vozovnico
za vzpenjačo: 5 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Info center

Območje današnje Slovenije ima bogato zgodovino, saj najstarejši in redki sledovi človeške navzočnosti na njem segajo okoli 200.000 let v preteklost. Od takrat je bil ta košček zemlje na križišču naravnih poti med Alpami, Jadranom in Panonijo stičišče različnih kultur in ljudstev, ki so nam s svojimi dejanji in načinom življenja zapustili raznoliko dediščino. Vas zanima, kako so živeli praljudje, kdaj so se sem naselili Slovani, kako so se razvila srednjeveška mesta in kaj vse je prinesel novi vek? Na razstavi Slovenska zgodovina, prvi pri nas, ki zajema celotno zgodovino tega prostora od prazgodovine pa vse do danes, se učenci in dijaki spoznajo s ključnimi dejavniki, ki so odločilno vplivali na izoblikovanje slovenske identitete in na nastanek naše samostojne države Slovenije. Vse to in še več ponuja sodobno zasnovana razstava, ki obiskovalcem s pomočjo fotografij, predmetov, filmov in strokovnega vodstva približa delček naše bogate zgodovine.

Vodstvo po razstavi je primerno za učence tretje triade in srednješolce. Zaradi manjših razstavnih prostorov priporočamo za klasična vodstva skupine do največ 20 oseb. Večjim skupinam priporočamo, da ogled razstave združijo s kakšnim drugim programom iz naše pedagoške ponudbe.

Skupaj z Lutkovnim gledališčem Ljubljana smo za vas pripravili posebne pakete, ki vam olajšajo organizacijo obiska prestolnice. Izbirate lahko med naslednjimi ponudbami:

MOJA LJUBLJANA

Seznam predstav Lutkovnega
gledališča Ljubljana najdete na
www.lgl.si.

Informacije in prijava:

Špela Juntos,

Lutkovno gledališče

Ljubljana,

tel.: 01 / 300 09 76 ali

e-naslov: organizacija@lgl.si

KAJ?

Ogled lutkovne predstave
in Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje
povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Zbirno mesto: Lutkovno gledališče
Ljubljana (Krekov trg)

Šolska skupina si najprej ogleda lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču Ljubljana po izbiri ter nato spozna, kako deluje gledališče. Sledi vožnja s tirno vzpenjačo na Ljubljanski grad, kjer se udeleži kateregakoli programa iz te brošure, ki ustreza njeni starostni skupini. Po zaključenem raziskovanju srednjeveške trdnjave se lahko povzpne še na Razgledni stolp in si ogleda katero izmed stalnih razstav na gradu: Virtualni grad, Slovensko zgodovino, Kaznilnico in Lutkovni muzej.

Z ODRA V MUZEJ

Seznam predstav Lutkovnega
gledališča Ljubljana najdete na
www.lgl.si.

Informacije in prijava:

Špela Juntos,

Lutkovno gledališče

Ljubljana,

tel.: 01 / 300 09 76 ali

e-naslov: organizacija@lgl.si

KAJ?

Ogled lutkovne predstave in
Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje
povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Zbirno mesto: Lutkovno gledališče
Ljubljana (Krekov trg)

Ogledu katerekoli lutkovne ali dramske predstave s programa Lutkovnega gledališča Ljubljana sledi obisk Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu, kjer se šolske skupine seznani s posameznimi mejniki slovenskega lutkarstva, različnimi lutkovnimi tehnikami (v katerih se učenci preizkusijo tudi sami) in drugimi posebnostmi lutkovnega gledališča. Na izbiro so različni tipi vodenih ogledov na temo Lutkovnega muzeja, ki so predstavljeni tudi v tej brošuri. S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Vodení ogledi med drugim poudarjajo tudi pomen ohranjanja lutkovne dediščine.

LUTKOTEKA

Več o historyčnih lutkovnih predstavah Lutkovnega gledališča Ljubljana si lahko preberete na www.lgl.si

Informacije in prijava:

Špela Juntos,

Lutkovno gledališče

Ljubljana,

tel.: 01 / 300 09 76 ali

e-naslov: organizacija@lgl.si

KAJ?

Ogled historyčne lutkovne predstave
in Lutkovnega muzeja

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 180 minut

KOLIKO?

Cena: 10 EUR/osebo (vključuje
povratno vozovnico za vzpenjačo)

KJE?

Info center na Ljubljanskem gradu
ali Lutkovno gledališče Ljubljana
(Krekov trg)

Lutkoteka oživlja najstarejše lutkovne predstave, ki so še posebej navdušile občinstvo in zaznamovale gledališki spomin. Po ogledu ene izmed lutkotečnih predstav, *Doktor Faust* (1938), *Žogica Marogica* (1951), *Zvezdica Zaspanka* (1955) ali *Sapraniška* (1986), sledi ogled Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu. Na izbiro so različni tipi vodenih ogledov, ki so predstavljeni tudi v tej brošuri. S programi Lutkovnega muzeja šolske skupine spoznavajo slovensko lutkovno zgodovino, različne lutkovne tehnike in širijo znanje o lutkovni umetnosti. Vodení ogledi med drugim poudarjajo tudi pomen ohranjanja lutkovne dediščine.

V sodelovanju Ljubljanskega gradu in Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani je nastala naravoslovna učna pot, ki še tesneje povezuje obe ustanovi in utrjuje naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*.

PO POTI FLEISCHMANNOVEGA REBRINCA

Informacije in najave:
01 42 71 280
ali info@botanični-vrt.si

KAJ?

Vodeni ogled Botaničnega vrta, Grajskega griča in Ljubljanskega gradu

KAKO DOLGO?

Trajanje: do 150 minut

KOLIKO?

Cena: 6 EUR/osebo

KJE?

Zbirno mesto: Botanični vrt Univerze v Ljubljani,
Ižanska cesta 15, 1000 Ljubljana

V letu, ko je slovenska prestolnica nosila naziv *Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016*, je kot plod učinkovitega sodelovanja med Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani in Javnim zavodom Ljubljanski grad nastala nova naravoslovna učna pot, ki smo jo poimenovali »Po poti Fleischmannovega rebrinca«. Poleg zanimive flore obe instituciji namreč povezuje tudi endemična rastlina Fleischmannov rebrinec, ki ga v naravnem okolju žal ne najdemo več. Na Grajskem griču ga je odkril Andrej Fleischmann (1804–1867), po njem je rastlina tudi dobila ime. Prenesel ga je v ljubljanski botanični vrt. Je njegova posebnost in prava dragocenost. V vsej botanični strokovni in znanstveni literaturi navajajo kot edino rastišče zanj prav Botanični vrt Univerze v Ljubljani.

Med vodenim ogledom Po poti Fleischmannovega rebrinca se skupina pod vodstvom vodnika Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani seznani s pestrostjo rastlinskih vrst v botaničnem vrtu in v različnih življenjskih okoljih Grajskega griča, kjer se odpre pogled na sezonsko barvitost rastlinskega sveta. Pot pelje vse do Ljubljanskega gradu – do mesta ponovnega rastišča Fleischmannovega rebrinca, kjer skupino prevzame vodnik Ljubljanskega gradu in jo popelje po pestri in zanimivi preteklosti te poznosrednjeveške trdnjave, simbola slovenske prestolnice.

Ob
obisku
gradu ne
spreglejte

VIRTUALNI GRAD

Dvanajstminutna projekcija zgodovine Ljubljanskega gradu, njegovega arhitekturnega razvoja, arheoloških spoznanj – vse do današnje podobe! Virtualni sprehod ne omogoča zgolj potovanja v preteklost Ljubljanskega gradu, ampak nam ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini gradu.

KAZNILNICA

Stalna razstava, katere postavitev temelji na kombinaciji prezentirane stavbne dediščine samic, ki so bile zgrajene v drugi kaznilniški fazi (1868–1895), in vsebinah, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v 19. in v začetku 20. stoletja. Izjemno privlačni so razstavljeni originalno stavbno pohištvo, kronološka predstavitev obdobjev v razvoju kaznilnice in navidezna resničnost – hologram, ki ga spremlja generirani zvok.

Vsi programi v brošuri se izvajajo vse leto,
potrebna je predhodna najava.

Kako do nas?

P

Do nas lahko pridete s potniškim prometom; če prihajate z avtobusom, lahko parkirate na Streliški ulici pred Cesto slovenskih kmečkih uporov, ki vodi na Ljubljanski grad.

Pot nadaljujete:

- peš po sprehajalnih poteh (10–15 min),
- s tirno vzpenjačo. Spodnja postaja vzpenjače je na Krekovem trgu, vozi vsakih 10 minut.

Kako rezerviram ogled ali delavnico?

po elektronski pošti

virtualni-grad@ljublanskigrad.si

po telefonu

01 / 232 99 94
(od ponedeljka do petka
od 9. do 15. ure)

več informacij

info-center@ljublanskigrad.si
www.ljublanskigrad.si

Javni zavod Ljubljanski grad si pridržuje pravico do sprememb v programu. Ljubljanski grad je kulturni spomenik z izjemno kulturno vrednostjo, zato upoštevajte in spoštujte pravila, ki veljajo na njem.

Izdal: Javni zavod Ljubljanski grad
Zanj: Mateja Avbelj Valentan, direktorica
Avtorji besedil: Marko Brunskole, Andreja Dular,
Anka Hančič, Petra Kučič, Nadja Ocepek, Anže Ravnikar,
Tjaša Tomšič
Uredila: Marko Brunskole, Petra Kučič
Fotografije, ilustracije in render: Sara Bano,
Andrej Blatnik, Urška Boljkovac, Ada Hamza, Miha Hančič,
Primož Hieng, Arne Hodalič, Zala Kalan, Ivan Mitrevski,

Miha Mally, Nadja Ocepek, Matevž Paternoster,
Tilen Sepič, Nada Žgank, arhiv MGML – Plečnikova zbirka,
arhiv Ljubljanskega gradu, arhiv Lutkovnega gledališča
Ljubljana, arhiv Slovenskega etnografskega muzeja
Lektorica: Irena Androjna Mencinger
Oblikovanje: Planar
Tisk: Collegium Graphicum, d. o. o.
Naklada: 2300
Ljubljana, junij 2017

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

Javni zavod Ljubljanski grad
Grajska planota 1
p.p. 72
Si - 1001 Ljubljana
tel: + 386 1 306 42 30
faks: + 386 1 306 42 64
e - pošta: info@ljubljangskigrad.si

www.ljubljangskigrad.si

 @Ljubljangskigrad

 Ljubljana Castle